

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021, declarate de avocata Aurelia Parpalac, în numele părții vătămate Cumpătî Oleg și de avocata Daniela Moraru, în numele inculpatului

Mușinschi Mihail XXXXXX.

instanța de fond: Termenul de examinare, 01.04.2018 - 01.02.2019,
instanța de apel: 13.03.2019 - 22.06.2021,
instanța de recurs: 07.09.2021 - 20.10.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 01 februarie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Mușinschi Mihail a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul material în sumă de 101.874 lei și moral în mărime de 50.000 lei.

De la ÎI „Sergiu Căpățînă” s-a încasat în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul moral în mărime de 150.000 lei.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 320 lei a fost respinsă ca neîntemeiată

2. Instanța de fond a constatat că pe 20 octombrie 2017, aproximativ orele 04.30, inculpatul Mușinschi M., conducând automobilul „Dacia Logan”, n.î. XXXXXX, pe traseul R-30 Căușeni-Anenii Noi în direcția or. Anenii Noi, la km. 19+800 m.,

manifestând sine încredere sporită, fără a ține permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, condițiile rutiere - timp de noapte, unde vizibilitatea este redusă, traseul umed, ceață, nu a adaptat viteza ce i-ar permite conducerea vehiculului în siguranță și nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, încălcând, astfel, regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009 și anume: - pct. 10 subpct. 1) lit. b) potrivit căruia persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament; pct. 45) potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. Încălările admise au dus la deraparea vehiculului, care a părăsit partea carosabilă, inversându-se în câmp, cauzându-i pasagerului Cumpătî O., conform raportul de expertiză judiciară nr. 201809D0020 din 09.02.2018, leziuni corporale sub formă de traumă vertebro-medulară închisă, fractura cominutivă tasată a corpului C5 cu retrospondilolisteza cu 1,2 mm., fractura marginală a platoului posterior inferior al C4 fără deplasarea fragmentelor osoase, fractura arcurilor posterioare C5 bilateral, cu deplasarea complexului posterior în canalul rahidian, contuzie medulară C4-C6 cu dipareza profundă superioară, paraplegie inferioară și dereglări sfincteriene tip retenție, prezintă pericol pentru viața și se califică ca vătămare corporală gravă.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și probele administrate, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Dat fiind că aceste probe demonstrează integral vinovăția inculpatului, acțiunile acestuia au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana, care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale și a sănătății.

3. Avocata Aurelia Parpalac și reprezentantul părții vătămate Cumpătî E. au declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la ÎI „Sergiu Căpățînă” să se încaseze în beneficiul lui Cumpătî O. prejudiciul moral în mărime de 350.000 lei.

Apelantele au invocat că instanța de fond incorect a admis parțial cererea privind încasarea prejudiciului moral de la partea civilmente responsabilă în mărime de 150.000 lei, cerința urmând a fi satisfăcută integral cu încasarea de la ÎI „Sergiu Căpățînă” a sumei de 350.000 lei.

3.1. A declarat apel și avocatul Boris Druță, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea civilă înaintată față partea civilmente responsabilă ÎI „Sergiu Căpățînă”, casarea încheierilor din 08.07.2018 și 05.10.2018 privind respingerea cererii de atragere la soluționarea cauzei a CA „Moldasig”.

Apelantul a indicat că instanța de fond a manifestat o atitudine formală față de examinarea acțiunii civile.

3.2. Avocata Daniela Moraru a declarat apel, în numele inculpatului, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă în principiu.

Apelanta a invocat că lăsarea acțiunii civile fără soluționare în procesul penal nu împiedică partea să inițieze acțiunea civilă în ordinea procedurii civile.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021, **pronunțată integral la 08 iulie 2021**, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunță o nouă hotărâre.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cumpăți O. către ÎI „Sergiu Căpățînă” cu privire la încasarea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

De la Mușinschi M. s-a încasat în beneficiul părții vătămate Cumpăți O. prejudiciul moral în mărime de 200.000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că în baza probelor și materialelor administrate nu se poate stabili suma exactă a despăgubirilor convenite părții civile Cumpăți O., din motiv că la dosar sunt anexate mai multe probe, iar pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite, trebuie amânată judecarea cauzei prin care să se confirme sumele indicate.

Totodată, urmează a încasa din contul inculpatului în beneficiul lui Cumpăți O. prejudiciul moral în mărime de 200.000 lei, această sumă fiind în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de partea vătămată.

5. La 23 august 2021, avocata Aurelia Parpalac a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate Cumpăți O., în care solicită repunerea în termen a recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, cu încasarea solidară de la Mușinschi M. și ÎI „Sergiu Căpățînă” a prejudiciului material în sumă de 101.874 lei, iar de la ÎI „Sergiu Căpățînă” să fie încasat prejudiciul moral în mărime de 200.000 lei.

Recurenta a invocat că decizia motivată a instanței de apel, pronunțată public la 08.07.2021, a fost comunicată părții vătămate Cumpăți O. la 30.07.2021.

În același timp, nu este întemeiată soluția instanței de apel prin care s-a admis în principiu acțiunea civilă.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

5.1. La 02 septembrie 2021, a declarat recurs ordinar și avocata Daniela Moraru, în numele inculpatului, în care solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la ultimul să fie încasat în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în mărime de 80.000 lei.

Recurenta a indicat că a recepționat decizia motivată a instanței de apel la 18.08.2021.

Totodată, prejudiciul moral în mărime de 80.000 lei va fi echitabil și corect, deoarece partea vătămată a primit o satisfacție morală de la faptul că inculpatul a fost condamnat.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală - norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 22.06.2021, în lipsa părții vătămate Cumpăți O. și avocatei Aurelia Parpalac, dar în prezența inculpatului și avocatei Daniela Moraru, decizia motivată fiind pronunțată la 08 iulie 2021, în lipsa acestora, iar potrivit scrisorii nr. 1722 din 08.07.2021, lor le-a fost expediată copia hotărârii motivate (*v. II, f.d. 246b, 246c, v. III, f.d. 1, 5, 20*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 08 iulie 2021, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 09 august 2021.

Totodată, recursurile ordinare al avocatei Aurelia Parpalac și Daniela Moraru, potrivit ștampilelor de plic, au fost depuse la oficiul poștal la 20 august 2021 și 01 septembrie 2021, fiind înregistrate la Curtea Supremă de Justiție pe 23 august 2021 și 02 septembrie 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (*v. III, f.d. 23, 54, 55, 59 pct. 4., 5., 5.1. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursurilor respective în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Astfel, solicitarea avocatei Aurelia Parpalac privind repunerea în termen a recursului și argumentele că: „*decizia motivată a instanței de apel, pronunțată public la*

08.07.2021, a fost comunicată părții vătămate Cumpăți O. la 30.07.2021”, cât și cele ale avocatei Daniela Moraru că: „a recepționat decizia motivată la 18.08.2021”, sunt lipsite de orice suport legal (pct. 5., 5.1. din decizie).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce sunt declarate peste termen, recursurile ordinare de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Aurelia Parpalac, în numele părții vătămate Cumpăți Oleg și de avocata Daniela Moraru, în numele inculpatului Mușinschi Mihail XXXXXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2021, pe motiv că sunt declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 19 noiembrie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun